

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Ecclesia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

140
DE ECCLESIA.

Qui ore profitetur Euangelium uera sunt ec-
clesiæ membra.

Ecclesia super Petrū & eius successores fun-
data est.

Ecclesia est ciuile regnum, quod brachio se-
culari opus habet, in uanis armis, humanis
traditionibus, & ciuilibus legibus, ad salutem
animæ.

Ecclesia est societas externarū rerū, ac ritū.
Ecclesia est externa politica bonorū et malorū.

Ecclesia ad certas obseruationes & circum-
stantias alligata est.

Ecclesia Papæ relicta est, ut eam regat pro
uoluntate.

Ecclesia ligatur ad homines ratione potesta-
tis & dignitatis, cum ecclesiasticæ, tū secularis.

Ecclesia est monarchia externa & suprema,
totius orbis terrarum, in qua papa irrefragabi-
lem habet potestatem, tam in laicos, quam cle-
ricos, cui resistere, sine factis, sine uerbis, nemi-
ni mortalium est integrum. *Imp. 187. a.*
192. a.

Non uniuersa Ecclesia habet potestatem sol-
uendi & ligandi peccata, sed tantum clerici.

Ecclesia habet potestatem condendi articu-
los fidei. *BT*
Imp. 186. b.
187. a.

Ecclesia habet potestatem statuendi præce-
pta bonorum operum.

DOCTRINA SCHOLAST.

Ecclesia habet potestatem approbandi articulos, & præcepta, & scripturas sanctas, more maioris, uel autoritate iudiciali.

Ecclesia habet potestatem ordinandi ceremonias, in ferijs, in cibis, in ieiunijs, precibus, uigilijs &c. non solum super seipsum, sed etiam super alios.

Imp. 11. b. Augustinus dixit: Euangelio non crederem, nisi me catholice Ecclesie autoritas commoueret: Ergo Ecclesie autoritas maior est, quam Euangelij.

61. b. a. Ecclesia est politica, constituta ordinationibus humanis, sacrificiorum, sacerdotij et rituum. Non est recipiendum, Romanam Ecclesiam non fuisse superiorem alijs Ecclesijs, ante tempora Syluestri.

52. b. Ecclesia Christi, & qui præsidet in illa, constitutiones faciunt & mandata, ad honorẽ dei, ac fidelium emendationem, quæ etsi in propria forma in sacris literis non reperiuntur, sunt tamen obligatoria in foro conscientie, ut qui hæc contempserit, Christum contemnat.

53. a. Non solum predestinati ad uitam sunt in uera Ecclesia, sed etiam mali & reprobj.

Non recte definitur Ecclesia, quod sit congregatio sanctorum.

Ecclesia est monarchia externa suprema totius orbis terrarum, in qua oportet Romanum pontificem habere potestatem

de

DE ECCLESIA.

14^r

de quo nemini licet disputare aut iudicare, con-
dendi articulos fidei, abolendi scripturas quas
uelit, instituendi cultus & sacrificia, item con-
dendi leges quas uelit, dispensandi & soluendi
quibuscunque legibus uelit diuinis, canonicis, ci-
uilibus, a quo imperator & reges omnes acci-
pant potestatem & ius tenendi regna, de man-
dato Christi, cui cum pater omnia subiecerit,
intelligi oportet hoc ius in papam translatum
esse, quare necesse est Papam esse dominum to-
tius orbis terrarum, omnium regnorum mun-
di, omnium rerum priuatarum & publicarum,
habere plenitudinem potestatis in temporali-
bus & spiritualibus, habere utrumque gladium
spirituale & temporale &c.

Non satis est ad ueram unitatem ecclesie, co-
sentire de doctrina Euangelij, & aduiniatio-
ne sacramentorum, nec necesse est, ubique simi-
les traditiones humanas esse, seu ritus aut cere-
monias ab hominibus institutas.

Est de necessitate salutis, credere Romanam
ecclesiam esse supremam inter alias ecclesias.

Non uerè definitur ecclesia sancta, quòd sit
uniuersalis ecclesia & prædestinatorum uniuer-
sitas.

Nec hoc uerum est, uniuersalem sanctam ec-
clesiam tantum unam esse, sicut tantum unus
est numerus omnium prædestinatorum.

Præsciti partes sunt ecclesie ueræ semper.

DOCTRINA SCHOLAST.

Quemadmodum hortulanus summa curauigilat, ne zizania ad crescat ueris herbis, item ne ramus in arbore minus directè excrescat, ita ecclesia uigilare summa cura debet, ut purget, que sunt purganda, & dirigat, que sunt dirigenda, non solum ea, que per se mala sunt, sed etiam illa, que per se non sunt mala. Sic olim purgauit ecclesia ecclesiam, & liberauit illam ab altera specie in sacramento. *De 99. a. b. 100. a.*

a
7. 140
956
31. a. Tanta est autoritas ecclesie, ut illi cedat scriptura. Sic ecclesia sabbatum Iudaeorum tulit, non scriptura. Sic circumcisio in uerbo fundata, cessit authoritati ecclesie &c.

Ecclesia regitur spiritu sancto: ergo dum que dam aufert, que in scriptura scripta sunt, non peccat. Eccius.

Christus promisit se mansurum apud ecclesiam usque ad consumationem seculi: ergo credendum est quicquid statuit ecclesia.

De necessitate salutis est credere, Romanam ecclesiam esse super alias.

obuention
a. 11. 11. 11. Delictum persone non debet in damnum ecclesie redundare.

Seruus super ecclesiam constitutus est Petrus, & sic eius successores super ecclesiam serui sunt.

Papa distributor est thesauri ecclesie.

Romana ecclesia, que semper immaculata permansit, domino providente & beato Petro opem ferente in futuro permanebit sine ulla hære.

DE ECCLESIA: 142

hereticorum in simulatione, atq; infirma & mobilis omni tempore persistet.

Ecclesia Romana habet sanctum Michaelē patronum, Michaelē uerō innumerus angelorum chorus armis cœlestibus sequitur, quare perire nō potest.

Deus mandauit angelis, ut pro Romana ecclesia custodiam accipiant, ne offendar pedem ad lapidem. Rectē cecinit David de Romana ecclesia. Super apidem & basiliscum ambulabis &c.

Romana ecclesia fuit superior alijs ecclesijs ante Syluestri tempora.

Papam successorem Petri, & uicarium Christi generalem super omnes ecclesias semper agnouimus.

Romana ecclesia omnium ecclesiarum mater est.

Sic confitetur uerē Christianus: Ego loquentem Christum nunquam audiui, nisi per ecclesie testimonium. Matthæi, Marci, Lucae & Iohannis scripta mihi nē agnosco, nisi quia credo ecclesie illis testimonium perhibenti. Aequē quod humano more in scripturis suis non supposuerint falsa pro ueris, prorsus nescio, nisi ecclesie testimonio.

Ecclesia dicitur & catholica, id est, uniuersalis, per totum terrarum orbem diffusa.

Ecclesia duplex est: militans & triumphans.

Millo

DOCTRINA SCHOLAST:

Militans ecclesia est cōgregatio omnium fidelū uniuersorum, sub Christo militantium contra diabolum, carnem, & mundum. Vnde pagani & infideles nō sunt de ecclesia militante, nec beati, nec cōprehensores, nec Christus, licet sit dux & rector militantis ecclesiæ.

1 Habet hæc ecclesia sua arma. Primo bap-
2 mus est armatura intrantium ecclesiam mili-
3 tantem. Secūdo est terribilis, iuxta illud Can-
4 ticorum. Ipsa est terribilis, ut castrorum acies
5 ordinata, quia munita & fortis, & hoc per con-
6 firmationem. Tertio dicitur acies, quia con-
7 iuncta & unita est Christo per eucharistiam.
8 Quarto dicitur ordinata, & hoc per sacramen-
9 tum ordinis. Quinto quia aliqui ex ea extra-
0 huntur per mortem corporalem, ideo institutum
1 est sacramentum matrimonij ad multipli-
2 candum prolem. Sexto quia multi proster-
3 nuntur per mortalem culpam, ideo institutum est
4 sacramentum poenitiæ ad resurgendum.
5 Septimo est sacramentum exeuntium, scilicet
6 extrema unctio. Et quicumq; egressus fuerit ec-
7 clesiam militantem cum omnibus armis suis,
8 scilicet sacramentis conferentibus gratiam, si-
9 ne dubio uadit ad ecclesiam triumphantem,
0 quicumq; exit de ecclesia militante sine armis
1 necessarijs ad salutem, sine dubio ad infernum
2 uadit.

Ecclesia militans unō modo potest accipi
pro

pro ecclesia uniuersali, & sic est unica ecclesia, extra quam non est salus, aliō modo pro ecclesia particulari, & sic sunt plures ecclesie. *h. f. e. m. s.*

Ecclesia mil. tans propriè sumpta pro ecclesia uniuersali potest isto modo describi. Ecclesia est omnis homo fidelis, uel omnes homines fideles actu uel habitu implicite uel explicitè credentes, uel enigmatice cognoscētes omnes catholicas ueritates. Dicuntur autem catholice ueritates, quibus quilibet uiator actu uel habitu explicitè uel implicite firmiter assentire tenetur.

Ecclesia Petri potest sumi dupliciter. Vno modo pro ecclesia, quam Petrus personaliter rexit. Alio modo pro ecclesia particulari, in qua ipse sedem tenuit. Et isto modo dicitur fuisse ecclesia Romana.

Ecclesia Romana capitur multipliciter, aliquando pro summo Pontifice, & quibusdam presbyteris & diaconis, quandoq; sumitur pro solis cardinalibus, quandoq; pro omnibus credentibus fidem apostolicam prædicatam Romanis; quandoq; pro omnibus clericis Romanis, aliquando pro omnibus fidelibus Romane diocesis.

Romana ecclesia nō potest contra fidem errare.

Quando Christus ait ad Petrum: Petre ro-
gavi pro te, ne fides tua deficiat &c. non loquitur

eur

DOCTRINA SCHOLAST:

tur de aliqua ecclesia partiali, sed de ecclesia totali.

Ecclesia dicitur dupliciter: Corpus Christi mysticum tantum, & corpus cum capite, scilicet Christo, primo tantum modo dicitur sponsa, secundo modo membrum ecclesiae.

Ecclesia est magna tripliciter: dilatatione, potestate, & dignitate.

Ecclesia est civitas, quia est multitudo liberorum, per se sufficiens & unita.

Corpus ecclesie mysticum consistit ex hominibus & angelis, ex uiuoribus & beatis.

Synagoga concubina est, non sponsa.

/// Ecclesia nunc eandem habet potestatem statuendi, quam habuit tempore apostolorum.

Ecclesia potest condere legem, in pertinentibus ad cultum Dei, & ad subiectionem infidelium & rerum suarum.

Ecclesia aedificata fuit per totum mundum, sed postea per Nicolaum hereticum & Machometem, ad infidelitatem redierunt.

Solus Christus fundauit ecclesiam, sed ministerium eius committit Petro & successoribus eius, in aedificatione.

Nullus prohibetur ingredi ecclesiam, & audire uerbum Dei, usque ad Missam Catechumenorum.

Ecclesia potest accipi in usus communes elictos, propter necessitatem, sicut ad cibum & huiusmodi.

In

In casu necessitatis licet uendere aut emere
terram, ubi aliquando ecclesia fuit, uerum an-
nexum spirituali, non potest emi aut uendi,
quia est simonia.

DE ECCLESIASTICA potestate, seu clauibus.

Potestate clauium etiam poene in purgato-
rio remittuntur.

Ecclesiastica potestas est dominium in rebus
spiritualibus & civilibus simul, atq; adeo pote-
stas tam in omnes laicos, quam Clericos, cū au-
toritate cōdendi & statuendi leges, quibus re-
gantur homines, cum in spiritualibus, tum in ci-
uilibus rebus, & ubi legibus non est locus, su-
beant arma ad defendendum militantis eccle-
siæ, tam spiritualia, quam corporalia bona.

Ius conferendi ecclesiasticā potestatem, pe-
nes solum Papam stat, & non penes ecclesiam.

Soli Petro & eius successoribus Pontifici-
bus data est ecclesiastica potestas.

De proprio ecclesiasticę potestatis officio est
ordinare ceremonias in ecclesia.

Potestate clauium per indulgentias liberan-
tur animæ ex purgatorio.

In reseruatione casuum, nō solum poena Ca-
nonica, sed etiam culpa releuatur, in illis enim
qui uere conuertuntur.

Fal-